

SVETOVÝ DOM SPRAVODLIVOSTI

19. marca 2025

Bahájom sveta

Drahomilovaní priatelia,

1. povaha rozkvitajúcich spoločenstiev, ktoré sa bahájsky svet snaží vytvárať, má hlboké dôsledky pre rodinu. Práve v rodine sa rodí a vychováva jednotlivec a práve v rodine sa jednotlivci začínajú učiť, ako žiť spolu s ostatnými. Rodinná jednotka je základným stavebným kameňom spoločenstva a celého spoločenského poriadku. Preto si spoločnosť, ktorá je utvorená tak, aby zodpovedala požiadavkám veku zrelosti ľudského rodu, vyžaduje jednak zrelú koncepciu rodiny, ako aj schopnosť rozširovať poznatky vyplývajúce z tejto koncepcie na vzťahy, ktoré formujú národ a svet. „Rodina je národ v miniatúre,“ vysvetľuje ‘Abdu’l-Bahá. „Podmienky obklopujúce rodinu, obklopujú národ.“ Učenie sa o novom vzore rodinného života je preto neoddeliteľnou súčasťou úsilia učiť sa o uvoľňovaní sily viery budovať spoločnosť.

2. V priebehu histórie mala rodina rôzne podoby, ktoré zodpovedali požiadavkám rôznych štádií ľudského spoločenského vývoja. Ako spoločnosť napredovala, usporiadania a definície, ktoré mohli byť prospešné v predchádzajúcom období, dosiahli svoje limity a už neboli vhodné pre ďalšie štádium ľudského vývoja. Očakávania rodičov zodpovedajúce jednému historickému obdobiu mohli brzdiť rozvoj schopností ich detí v inom období. Podobne určité silné väzby v rámci príbuzenských skupín, ktoré im umožňovali rozkvet v jednom štádiu, sa mohli v neskoršom stať prekážkou jednoty v rámci širších spoločenských usporiadaní. A určité rodové roly, ktoré charakterizovali rané štádium ľudského vývoja, nakoniec v ďalšom mohli brániť rozvoju žien a spoločnosti. Myšlienky a teórie minulých vekov musia byť prehodnotené, vysvetľuje ‘Abdu’l-Bahá. Ľudstvo „musí teraz oplývať novými cnosťami a silami, novými morálnymi normami, novými schopnosťami“. Pretože „dary a požehnania obdobia mladosti, hoci boli v čase dospievania ľudstva aktuálne a dostatočné, teraz nie sú schopné splniť požiadavky jeho zrelosti“. Výzvou pre bahájske spoločenstvá na celom svete je teda skúmať súčasné zvyklosti vo svojich spoločnostiach, zvážiť ich vo svetle bahájskeho učenia, vykoreniť všetky nežiaduce tendencie a naučiť sa zavádzať nové vzory rodinného života vyhovujúce potrebám novej doby.

3. V tomto relatívne skorom štádiu nie je samozrejme možné opísať povahu rodinných usporiadaní, ktoré sa nakoniec objavia pri naplnení bahájskeho zriadenia. A rôzne spoločnosti v rôznych častiach sveta, hoci uznávajú dôležitosť pevných rodín, čelia množstvu síl, ktoré rodinu rôznym spôsobom podkopávajú. Napriek tomu sa proces učenia sa, ktorý prispieva k pohybu smerom k novému vzoru života v rodinách a medzi nimi, zrýchli ako bude bahájsky svet rásť v schopnosti uplatňovať určité podstatné poznatky z bahájskeho učenia.

4. K otázkam, ktoré je potrebné zvážiť, patria nasledované: Aké sú charakteristiky bahájskeho rodinného života a ako sa odlišujú od toho, ako sa rodinný život chápe v dnešnej spoločnosti? Čím sa vyznačuje podstata bahájskeho manželstva a ako podporuje rodinný život? Ako prispievajú bahájske rodiny k procesu premeny v susedstvách a dedinách a mimo nich? Aké sú súčasné úskalia a prekážky, ktorým bahájske rodiny čelia a bránia im v dosahovaní tohto cieľa? Ako rámec činnosti súčasného štádia Božieho plánu jednak posilňuje rodinný život a zároveň vytvára príležitosti pre životaschopné rodiny, aby prispievali k procesu budovania spoločenstva?

*

5. Nová koncepcia rodiny sa začína novou koncepciou manželstva. Bahá'u'lláh poznamenáva, že manželstvo je nielen „kľúčom k zachovaniu života národov sveta“, ale aj „záhadným nástrojom na naplnenie ich osudu“.

6. Pre bahájov nie je manželstvo len fyzickým, ale aj duchovným zväzkom, ktorý má dopad na život v tomto i budúcom svete. Bahájske manželstvo, ako vysvetľuje 'Abdu'l-Bahá, „je záväzok dvoch strán voči sebe a ich vzájomné puto mysle a srdca“, aby si „neustále mohli navzájom zlepšovať duchovný život“ a aby mohli „zotrvať jeden s druhým v najužšom spoľžití“ a „byť dokonca ako jedna duša“. V bahájskom manželstve sa dve duše učia, ako si navzájom pomáhajú, aby obe mohli dosiahnuť svoj dvojité morálny zámer – rozvíjať si vrodene Bohom dané schopnosti a prispievať k neustále sa rozvíjajúcej civilizácii. Vzťah, ktorý dvojica ustanoví počnúc manželským obradom, bude naprieč priestorom a časom ovplyvňovať vytváranie nespočetných nových vzťahov medzi ostatnými ľuďmi, ktoré môžu konštruktívne pretvárať životy a spoločenstvá.

7. Bahájsky pohľad na manželstvo je povznesený nad dichotómie, ktoré vyvstávajú z permissívnych či regresívnych pohľadov bežných v dnešnej spoločnosti. V bahájskom manželstve sú láska, rovnoprávnosť, dôvernosť, vernosť, sexuálne vzťahy, privádzanie detí na svet a ich výchova, integrované a ich vzájomné prepojenie sa posilňuje, čím sa vytvára pevnosť pre osobný a spoločenský blahobyt. Permissívne spoločenské praktiky oslabujú manželstvo a rodinu tým, že oddeľujú od seba tieto črty, ktoré sú nevyhnutné pre ľudský rozkvet, kým regresívne praktiky nadmerne zdôrazňujú alebo deformujú tú či onú z týchto črt s cieľom utláčať členov rodiny. Dodržiavanie bahájskeho učenia pomáha takéto problémy odstrániť. V rôznych kultúrnych prostrediach po celom svete je potrebné sa ešte veľa učiť o dôsledkoch všetkých črt bahájskeho manželstva, ktoré sa v učení nachádzajú. Napríklad ústredným prvkom rozvoja nového vzoru bahájskeho manželského života je zásada rovnoprávnosti žien a mužov. Keď sa táto zásada uplatňuje medzi ženou a mužom v manželstve, vzťah sa posilňuje a prekvitá a dievčatá a chlapci sú vychovávaní s novým porozumením rovnoprávnosti a s tým, ako je vyjadrená v praxi. Dopady tejto zásady sa tak postupne rozširujú na ďalšie generácie a prispievajú k pokroku žien, až kým sa úplne nesplní 'Abdu'l-Bahovo očakávanie, že sa ženy budú „plne a rovnocenne podieľať na záležitostiach sveta“.

8. Manželstvo vytvára rodinu. A zdravé vzťahy, ktoré majú spájať členov bahájskej rodiny, sú založené na spravodlivosti a vzájomnosti. Každý člen musí dostať práva, ktoré mu prináležia; každý musí plniť povinnosti, ktoré mu prislúchajú. „Podľa Bahá'u'lláhovho učenia musí byť rodina ako ľudská jednotka vzdelávaná podľa pravidiel svätosti,“ vysvetľuje 'Abdu'l-Bahá. „Neustále sa musí dbať na integritu rodinného zväzku a nesmú sa prekračovať práva jednotlivých členov.“ Takéto zdravé vzťahy medzi členmi rodiny si vyžadujú vedomé kultivovanie.

9. V bahájskej rodine sú manželia skutočnými partnermi; jeden nie je podriadený tomu druhému. Spoločne prechádzajú životnými výzvami – či už duchovnými, materiálnymi alebo spoločenskými – prostredníctvom modlitby, štúdia, konzultácie a reflektovania nad konaním. Zvážte napríklad rozhodnutia týkajúce sa výchovy detí. Bahájske spisy uznávajú matku ako prvú vychovávateľku dieťaťa a presadzujú jej výsady v tomto smere. Ako poznamenáva ‘Abdu’l-Bahá, „vskutku sú to matky, ktoré rozhodujú o šťastí, budúcej veľkosti, zdvorilých spôsoboch, učenosti a úsudku, porozumení a viere svojich maličkých“. Otec však tiež nesie zodpovednosť za ich vzdelávanie a výchovu a nemôže sa zrieknuť takejto životne dôležitej povinnosti a nechať ju len na matku. A hoci aby matku v tejto úlohe podporil a zabezpečil, aby ňou nebola znevýhodnená, otec nesie sprievodnú povinnosť finančne zaopatríť rodinu, neznamená to, že úlohy sú nepružne stanovené. Na základe toho, ako manželský pár chápe bahájske učenie, určuje najlepší spôsob spravovania rodinných záležitostí v závislosti od rôznych osobných a spoločenských okolností. Každá etapa manželského života bude predstavovať zodpovedajúce výzvy a príležitosti, ktoré sa manželia musia usilovať kooperatívne a efektívne zvládnuť, a zároveň zabezpečiť duchovný, intelektuálny a profesionálny pokrok manželky aj manžela.

10. V podporujúcom prostredí rodiny rodičia pozorne vedú svoje deti, aby sa naučili žiť zmysluplný a cieľavedomý život plný oddanosti, cnosti a služby. Aby to dosiahli, rodičia svojím príkladom a vzorom svojho každodenného života a interakcií, ako aj nespočetnými rozhovormi s láskou pestujú vo svojich deťoch množstvo vlastností, postojov, návykov a čoraz komplexnejších schopností, prispôsobujúc svoje metódy a prístupy v každom štádiu vývoja dieťaťa, od detstva až po dospelosť. Deti sa od útleho veku učia obracať sa k Bohu a milovať Ho, denne sa modliť a odriekať Božie slovo, vnímať sa ako vznešené duše, ktoré sa snažia rozvíjať si duchovné vlastnosti, uprednostňovať iných pred sebou a vyjadrovať tieto vlastnosti v starostlivých a spolupracujúcich vzťahoch. Ako napredujú, učia sa zvykať si na ťažkosti, precvičovať si sebadisciplínu a preberanie zodpovednosti za svoje konanie, zabúdať na sebeckosť a získavať vedomosti o umeniach a vedách. A ako čoraz viac samostatnejšie vstupujú do sveta, učia sa rozvíjať si postoj služby, šíriť a uplatňovať božské učenie, riešiť rozpory a zúčastňovať sa na konzultáciách, zostať neochvejné v Zmluve, pracovať pre zlepšenie sveta a zamerať sa na tie veci, ktoré vedú k večnej cti. Bahájske spisy ponúkajú rodičom nevyčerpatelný zdroj vhľadov, pomocou ktorých môžu rozvíjať tieto a mnohé ďalšie dôležité postoje, zručnosti a schopnosti, a vzdelávací inštitút poskytuje rodine nevyhnutnú podporu tým, že zlepšuje porozumenie a schopnosti všetkých jej členov. Na pomoc pri materiálnej, spoločenskej a duchovnej výchove mladých ľudí sú k dispozícii aj iné zdroje, ktoré môže rodina využiť – školy, život spoločenstva, projekty služby a tak ďalej. Avšak konečná zodpovednosť za zabezpečenie správnej a úplnej výchovy a vzdelávania detí spočíva na rodičoch.

11. S postupom času sa vzťahy medzi členmi rodiny vyvíjajú a nadobúdajú rôzne podoby. Starostlivo pestované putá lásky a jednoty medzi súrodencami poskytujú celoživotnú podporu a povznesenie a slúžia ako záštita pred malichernou žiarlivosťou a rozkolmi, ktoré môžu v živote rodiny nastať. Je zrejmé, že práva a povinnosti dospelých detí nie sú rovnaké ako v ich mladosti. Rodičia musia byť citliví na tieto zmeny, keď pripravujú svoje deti na dospelosť a keď pozorne podporujú autonómiu a zodpovednosť v ďalšej generácii, keď vyrastá. Mladí ľudia si počas svojho života naďalej vážia a ctia svojich rodičov, ale ako dospievajú, musia prevziať zodpovednosť za svoj vlastný život

a rozhodnutia. Časom sa povinnosti menia a okolnosti si môžu čoraz viac od dieťaťa vyžadovať, aby rodičom poskytovalo pomoc, ako starnú.

12. Vzťahy primárnej rodiny sú zakotvené v čoraz širších okruhoch vzťahov, počnúc širšou rodinou. Starí rodičia, tety, strýkovia a bratranci a sesternice prejavujú starostlivosť a podporu, ktoré pomáhajú plniť poslanie a povinnosti rodiny. Charakteristiky takýchto rodinných vzťahov sa rozširujú aj na bahájskych a iných priateľov, ktorí môžu rodine pomáhať rôznymi spôsobmi. V blízkom sociálnom okruhu utvorenom v životaschopnom spoločenstve ponúkajú starší ľudia prehĺbenie, múdru radu a význačný príklad. Iní sa zapájajú ako duchovné tety a strýkovia, aby prejavili náklonnosť a záujem o pokrok mladých ľudí a poskytli podporu, ktorá posilňuje úsilie a vznešené aspirácie rodičov. Mladí ľudia pôsobia ako starší bratia a sestry, ktorí mnohými spôsobmi pomáhajú a inšpirujú tých, ktorí sú od nich mladší. Pocity jednoty, lásky, starostlivosti, dôvery a solidarity, ktoré sa spočiatku pestujú v rodine, začínajú takto pretkávať štruktúru vzťahov v spoločenstve.

13. Pozornosť venovaná finančným záležitostiam je základným aspektom súdržného a prekvitajúceho rodinného života a zapojenia rodiny do rozmáhajúceho sa spoločenstva. Konzultácia medzi manželkou a manželom, a keď je to vhodné aj s deťmi, určí, ako sa má táto materiálna záležitosť vyvážiť s mnohými inými črtami a povinnosťami rodinného života. Múdre a starostlivé spravovanie rodinných financií musí brať do úvahy mnohé ohľady vrátane toho, ako sa peniaze zarábajú, mňajú a šetria; ako sa udržiava vzdelanie a blaho detí; koľko sa má vyčleniť na fondy viery alebo na podporu záležitostí spoločenstva; a ako si splniť povinnosť huqúqu'lláh. Pri odpovediach na tieto a ďalšie podobné otázky poskytuje rodina priestor na praktické učenie sa o štedrosti, zodpovednosti, rozdielom medzi potrebami a túžbami a o hospodárení s materiálnymi prostriedkami.

*

14. Bahájsky rodinný život otvára priestor pre dynamickú interakciu so širšou spoločnosťou. Táto interakcia prekvitá, keď sa členovia rodiny snažia vo svojom živote vyjadrovať základné bahájske učenie. Napríklad uplatňovanie už spomínanej zásady rovnoprávnosti žien a mužov vytvára osobitý vzťah medzi manželkou a manželom, ako aj medzi deťmi a v celej rodine, čím pripravuje členov rodiny na ich prispievanie k interakciám v spoločnosti, ktoré uvoľňujú potenciál všetkých. Podobne si aj dodržiavanie zásady jednotnosti ľudstva vyžaduje, aby boli deťom poskytnuté skúsenosti, ktoré ich ochránia pred predsudkami všetkého druhu a zlepšia ich ocenenie rozmanitosti, čo prispieva k schopnosti vytvárať vzťahy jednoty a jednotnosti v rozdelenom svete. Navyše pestovanie schopnosti skúmať pravdu, oceňovať harmóniu medzi vedou a náboženstvom, riešiť názorové rozdiely a robiť rozhodnutia prostredníctvom konzultácie a spolupráce namiesto sporov a súperenia posilňuje členov rodiny ako efektívnych protagonistov v procese sociálnej premeny. A rozvíjanie vlastností, ako sú spravodlivosť a súcit, pripravuje deti na vytváranie zdravých a vyvážených vzťahov s ostatnými v spoločnosti. Takto snaha naučiť sa uplatňovať bahájske učenie v rodine vytvára v deťoch víziu, ktorá presahuje samotnú rodinu a zvyšuje povedomie o podmienkach a potrebách ľudí na svete.

15. Kultivovanie nového vzoru rodinného života je zároveň protiváhou síl rozkladu, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou doby prechodu. Tieto sily, ktoré útočia na spoločnosť, postihujú obzvlášť rodinu, narúšajú jej väzby a vyberajú si krutú daň na jej členoch, najmä na deťoch. Môžu vystaviť členov rodiny niektorým z najničivejších sociálnych patológií: absenciou lásky a starostlivosti, zanedbávaniu duchovných tém, dehumanizácii, chudobe,

ohrozeniu a násiliu. Jednotlivci sú v pokušení poddať sa životu materiálnych rozptýlení alebo osobného uspokojenia, čím sa stávajú len objektmi, ktorými môžu manipulovať tí, ktorí sa snažia vnútiť spoločnosti svoje zámery. Protichodné ideológie a identity, nezlučiteľné s ideálmi jednotnosti ľudstva a mierového sveta, sa uchádzajú o vernosť nás a súperia medzi sebou o nadradenosť. Niektoré z týchto hnutí zasievajú semená predsudkov a fanatizmu, ktoré nakoniec prinášajú odcudzenie, konflikty a spory medzi národmi sveta. Iné sa môžu zdať v súlade s niektorým aspektom bahájskeho učenia, len aby nenápadne odvádzali priateľov preč od Bahá'u'lláhovej priamej cesty. Sily spojené s procesom rozkladu pôsobia na rôzne skupiny obyvateľstva rôznym spôsobom. Rodina a spoločenstvo ako celok sa budú musieť naučiť skúmať existujúce okolnosti, pochopiť povahu a vplyv týchto síl a s plným spolaľnosťou sa na Božiu pomoc rozvinúť preventívne a ozdravné opatrenia, aby prekonalí zúrivé búrky nebezpečnej doby.

16. Dôverné puto členov rodiny a ich úprimná túžba slúžiť druhým otvára jedinečný spoločenský priestor: bahájsky domov. Bahájsky domov plný života je nenahraditeľným prvkom v procese budovania spoločenstva na miestnej úrovni. V láskyplnom prostredí domova sa členovia rodiny navzájom podporujú v tom, aby sa stali schopnými a sebavedomými protagonistami Božieho plánu, a prijímajú a pomáhajú ostatným, aby sa podieľali na premene spoločnosti. V bahájskom domove sa srdečná pohostinnosť spája s duchovným oživením a intelektuálnym pokrokom. Prostredníctvom aktivít, ktoré môže každá bahájska rodina ponúknuť vo svojom domove, môže ukázať spôsob života, ktorý môžu napodobniť všetci tí, ktorí sa snažia prekonať rozdeľujúce sily živiace nespokojnosť, konflikt a vlastné záujmy, a tkať putá dôvery, spolupráce a konštruktívnej činnosti, na ktorých závisí zdravé spoločenstvo. Vskutku v mnohých zoskupeniach na celom svete už skupiny rodín otvárajú svoje domovy a spolupracujú, aby pomohli konsolidovať miestne aktivity a výrazne rozšírili ich dosah a vplyv.

17. Koncept koherentného života služby je rovnako dôležitý pre život rodiny, ako je pre život jednotlivca. Komplexné požiadavky a príležitosti, ktorým rodina čelí, sa v priebehu času neustále vyvíjajú. Vo všeobecnosti spoločné napredovanie na ceste služby posilňuje rodinu a pomáha jej zvládať mnohé zodpovednosti v každej etape života jej členov. V určitých obdobiach, keď sa objaví možnosť náročnejšej služby – či už pre niektorého člena alebo pre celú rodinu – môžu putá podpory v oddanej bahájskej rodine umožniť prijať takéto obetavé úsilie z celého srdca. Vo takýchto chvíľach je nevyhnutné mať na pamäti základnú podstatu obeť, ktorá, ako vysvetľuje 'Abdu'l-Bahá, spočíva v tom, že sa vzdáme ľudských podmienok v prospech Božích záležitostí. Obeť umožňuje väčšiu službu, ale nie je to samotná rodina, ktorá má byť obetovaná.

*

18. Pri sledovaní pokroku Deväťročného plánu, sme naplnení úžasom a hlbokým ocenením obetavej práce priateľov. V rôznych prostrediach po celom svete sme svedkami celej rady obetavých snáh, ktoré sú výsledkom spolupráce jednotlivcov, spoločenstiev a inštitúcií, keď priatelia zapájajú dychtivé populácie do procesu budovania spoločenstva, iniciujú celý rad projektov pre vzdelávanie a zlepšenie spoločnosti, prinášajú prácu viery na nové miesta a zosúladujú mnohé záväzky, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou koherentného života služby. A napriek obmedzeniam spôsobeným útlakom alebo otrasom rozvráteného sveta priatelia zotrvávajú vo svojich vysokých cieľoch. Nespočetné duše na celom svete sa v rámci svojich okolností a schopností usilujú uvoľniť silu viery budovať spoločnosť v čoraz väčšej miere. Na dosiahnutie týchto cieľov bude úloha bahájskych rodín v nasledujúcich

rokoch a desaťročiach čoraz potrebnjšia a vplyvnejšia. Všetci priatelia môžu zásadne prispieť k posilňovaniu tejto nevyhnutnej zložky bahájskeho života.

19. „Môj domov je domovom mieru,“ povedal ‘Abdu’l-Bahá. „Môj domov je domovom radosti a potešenia. Môj domov je domovom smiechu a radosti. Ktokoľvek vstúpi bránou tohto domova, musí odísť s radostným srdcom. Toto je domov svetla; kto sem vstúpi, musí sa stať osvieteným.“ Nech sa vaše rodiny a domovy, drahí priatelia, čoraz väčšmi stávajú útočiskom a oporou pre celé ľudstvo.

[podpísaný: Svetový dom spravodlivosti]